

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MACEJA ŠPUNARA [*MACIEJ SZPUNAR*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2023. gada 13. jūlijā¹

Lieta C-606/21

Doctipharma SAS

pret

***Union des Groupements de pharmaciens d'officine (UDGPO),
Pictime Coreyre***

(*Cour d'appel de Paris* (Parīzes apelācijas tiesa, Francija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Cilvēkiem paredzētas zāles – Direktīva 2001/83/EK – Zāļu tālpārdošana iedzīvotājiem – Bezrecepšu zāles – Direktīva 2000/31/EK – Sabiedrības darbība tīmekļvietnē saistībā ar šīm bezrecepšu zālēm – Darbība, kas ietver starpniecības pakalpojumu starp aptiekām un iedzīvotājiem – Šāda veida pārdošanas ierobežojums valsts tiesībās – Sabiedrības veselības aizsardzība

I. Ievads

1. Uz zāļu tirdzniecību tiešsaistē attiecas vairāki Savienības tiesību akti, un par to ir bijuši vairāki lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu. Šajā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniedzējtiesa aicina Tiesu pievērsties informācijas sabiedrības pakalpojumam, kas, tāpat kā citās tautsaimniecības nozarēs izmantotie pakalpojumi, ļauj vai vismaz veicina profesionāļu un to klientu sasaisti. Konkrētāk, iesniedzējtiesas uzdotie jautājumi attiecas uz tādu šāda pakalpojuma sniedzējam noteiktu aizliegumu veikt noteiktas darbības, kurš izriet no piemērojamo valsts tiesību normu interpretācijas, un uz šī aizlieguma atbilstību Direktīvai 2001/83/EK².

¹ Oriģinālvaloda – franču.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2001. gada 6. novembris) par Kopienas kodeksu, kas attiecas uz cilvēkiem paredzētām zālēm (OV 2001, L 311, 67. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 8. jūnija Direktīvu 2011/62/ES (OV 2011, L 174, 74. lpp.) (turpmāk tekstā – "Direktīva 2001/83").

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

1. Direktīvas par informācijas sabiedrības pakalpojumiem

2. Direktīvas 98/34/EK³ 1. panta 2. punktā ir noteikts:

“Šajā direktīvā piemēro šādus terminus:

[..]

2. “pakalpojums” – jebkāds Informācijas sabiedrības pakalpojums, tas ir, jebkāds pakalpojums, ko parasti sniedz par atlīdzību no attāluma, ar elektroniskiem līdzekļiem un pēc pakalpojumu saņēmēja individuāla pieprasījuma.

Šajā definīcijā:

- “no attāluma” nozīmē, ka pakalpojumus sniedz bez vienlaicīgas pušu klātbūtnes,
- “ar elektroniskiem līdzekļiem” nozīmē, ka pakalpojumus nosūta un galamērķī saņem ar elektroniskas apstrādes (ieskaitot digitālu kompresiju) un informācijas uzglabāšanas aparātūras palīdzību, un ka tos pilnībā pārraida, nosūta un saņem pa vadiem, pa radio ar optiskiem vai citiem elektromagnētiskiem līdzekļiem,
- “pēc pakalpojumu saņēmēja individuāla pieprasījuma” nozīmē, ka pakalpojumus sniedz, pārraidot informāciju pēc individuāla pieprasījuma.

[..]”

3. Vairākos Savienības tiesību aktos ir atsauces uz šo definīciju. Konkrēti Direktīvas 2000/31/EK⁴ 2. panta a) punktā jēdziens “informācijas sabiedrības pakalpojumi” ir definēts, atsaucoties uz Direktīvas 98/34 1. panta 2. punktu.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (1998. gada 22. jūnijs), ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu jomā (OV 1998, L 204, 37. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 20. jūlija Direktīvu 98/48/EK (OV 1998, L 217, 18. lpp.) (turpmāk tekstā – “Direktīva 98/34”).

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (Direktīva par elektronisko tirdzniecību) (OV 2000, L 178, 1. lpp.).

2. Direktīva 2001/83

4. Ar Direktīvas 2001/62 1. panta 20. punktu Direktīvā 2001/83 ir iekļauta VII A sadaļa “Tālpārdošana”, kurā tostarp ir ietverts 85.c pants, kas ir formulēts šādi:

“1. Neskarot dalībvalstu tiesību aktus, kuros ir noteikts aizliegums recepšu zāles piedāvāt tālpārdošanā, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumus, dalībvalstis nodrošina, ka zāles iedzīvotājiem piedāvā tālpārdošanā, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumus, saskaņā ar [Direktīvu 98/34], ievērojot šādus nosacījumus:

- a) fiziskā vai juridiskā persona, kas piedāvā zāles, ir saņēmusi atļauju vai ir tiesīga tās piegādāt[, arī] tālpārdošanā, ievērojot tās dalībvalsts tiesību aktus, kurā attiecīgā persona ir reģistrēta;
- b) šā punkta a) apakšpunktā minētā persona tai dalībvalstij, kurā tā ir reģistrēta, ir darījusi zināmu vismaz šādu informāciju:
 - i) vārdu vai uzņēmuma nosaukumu un pastāvīgās darbības vietas adresi, no kuras zāles piegādā;
 - ii) datumu, no kura zāles iedzīvotājiem piedāvā tālpārdošanā, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumus;
 - iii) tās tīmekļa vietnes adresi, kuru izmanto minētajam nolūkam, un visa attiecīgā informācija, kas ir nepieciešama, lai identificētu šo tīmekļa vietni;
 - iv) vajadzības gadījumā to zāļu, ko iedzīvotājiem piedāvā tālpārdošanā, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumus, klasifikāciju saskaņā ar VI sadaļu;attiecīgos gadījumos šo informāciju atjaunina;
- c) zāles atbilst 6. panta 1. punktā minētās galamērķa dalībvalsts tiesību aktiem;
- d) neskarot informācijas prasības, kas minētas [Direktīvā 2000/31], tīmekļa vietnē ir vismaz šāda informācija:
 - i) kontaktinformācija par kompetento iestādi vai saskaņā ar b) apakšpunktu paziņoto iestādi;
 - ii) saite ar šā panta 4. punktā minētās reģistrācijas dalībvalsts tīmekļa vietni;
 - iii) šā panta 3. punktā minētais vienotais logotips ir skaidri redzams katrā tīmekļa vietnes lapā, kurā zāles iedzīvotājiem tiek piedāvātas tālpārdošanā. Vienotajā logotipā ir saite uz personas ierakstu šā panta 4. punkta c) apakšpunktā minētā sarakstā.

2. Dalībvalstis var ieviest ar sabiedrības veselības aizsardzību pamatotus nosacījumus zāļu piegādei mazumtirdzniecībā savā teritorijā, lai tās pārdotu iedzīvotājiem tālpārdošanā, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumus.

[..]

6. Neskarot Direktīvu [2000/31] un šajā sadaļā noteiktās prasības, dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka personām, kuras nav minētas 1. punktā, kuras zāles iedzīvotājiem

piedāvā tālpārdošanā, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumus, un kuras darbojas to teritorijā, tiktu noteikts iedarbīgs, samērīgs un atturošs sods.”

B. Francijas tiesību akti

5. Saskaņā ar *Code de la santé publique* (Sabiedrības veselības kodekss) L.5125-25. pantu:

“Farmaceitiem vai to pārstāvjiem ir aizliegts vērsties pie sabiedrības, lai iegūtu zāļu pasūtījumus.

Farmaceitiem ir aizliegts saņemt zāļu pasūtījumus un citas L.4211-1. pantā minētās preces vai priekšmetus, parasti izmantojot starpniekus, un veikt iepriekš minēto zāļu, preču vai priekšmetu, kuru pasūtījumu tie ir saņēmuši šādā veidā, nelikumīgu tirdzniecību un izplatīšanu ar piegādi mājās.

Pasūtījums, ko ārpus aptiekas piegādā cita persona, var tikt piegādāts tikai aizzīmogotā iepakojumā, uz kura norādīts klienta vārds un adrese.

Tomēr, ievērojot L.5125-21. panta pirmās daļas noteikumus, aptiekā strādājošs farmaceits, kā arī citas personas, kas ir likumīgi pilnvarotas tās aizstāt, palīdzēt vai atbalstīt, var personīgi izsniegt pasūtījumu mājās pacientiem, kuru situācija to prasa.”

6. Šī kodeksa L.5125-26. pantā ir paredzēts:

“Jebkādu zāļu, preču un priekšmetu, kas ir norādīti L.4211-1. pantā, tirdzniecība iedzīvotājiem [...] ar starpnieku, kas saņem komisijas maksu, iepirkšanas grupu vai tādu struktūru starpniecību, kas pieder vai kuras pārvalda personas, kurām nav L.4221-1. pantā minētā diploma, apliecības vai cita kvalifikāciju apliecinoša dokumenta, ir aizliegta.”

III. Pamatlietas fakti

7. Sabiedrības *Doctipharma SAS* izmantotā tīmekļvietne www.doctipharma.fr interneta lietotājiem “aptieku vietnēs” (vai, kā citiem vārdiem norāda iesniedzējtiesa – “pie farmaceita, kurš savu tirdzniecības tīmekļvietni izmanto, balstoties uz *Doctipharma* tehnisko risinājumu”) ļauj iegādāties farmaceutiskus produktus un bezrecepšu zāles.

8. Iesniedzējtiesa šīs tīmekļvietnes darbību apraksta šādi. Interneta lietotājam ir jāizveido klienta konts un šajā nolūkā jāaizpilda veidlapa, sniedzot personisku informāciju, kura ļaus viņu identificēt un atvieglos piekļuvi viņa izvēlētu farmaceitu tīmekļvietnēm. Lai izveidotu kontu, interneta lietotājam ir noteikti jānorāda farmaceits, pie kura viņš veiks pirkumus un kuram būs piesaistīts viņa konts. *Doctipharma* tīmekļvietne piedāvā bezrecepšu zāles iepriekš reģistrēta zāļu kataloga veidā, kurā interneta lietotājs var “ievadīt” [informāciju] pasūtījuma veikšanai. Šajā tīmekļvietnē ir pasniegtas aptieku piedāvātas bezrecepšu zāles preču klāsta veidā, norādot to cenas, un tā nodod pasūtījumu farmaceitam, kura tīmekļvietne ir izmitināta *Doctipharma* vietnē. Samaksa tiek veikta, izmantojot vienotu visām saistītajām aptiekām kopīgu maksājumu sistēmu. Uz interneta lietotāja, kas ir veicis pasūtījumu, kontu un e-pasta adresi nosūtīts paziņojums apstiprina pasūtījuma pabeigšanu.

9. *Union des groupements de pharmaciens d'officine* (Aptieku īpašnieku grupu apvienība) (*UDGPO*) ir apvienība, kurā apvienojušās aptieku grupas. Tā uzskata, ka tirdzniecības tiešsaistē process, ko *Doctipharma* piedāvā aptiekām, nozīmē, ka šī sabiedrība piedalās zāļu elektroniskajā tirdzniecībā un, tā kā tai nav farmaceita statusa, šī darbība ir nelikumīga.

10. Ar 2016. gada 31. maija spriedumu *tribunal de commerce de Nanterre* (Nantēras Komerclietu tiesa, Francija) nosprieda, ka *Doctipharma* tīmekļvietne ir nelikumīga, lai tirgotu zāles, un būtībā piesprieda šai sabiedrībai izbeigt zāļu elektronisko tirdzniecību šajā vietnē.

11. *Doctipharma* iesniedza apelācijas sūdzību *Cour d'appel de Versailles* (Versaļas apelācijas tiesa, Francija), kura minēto spriedumu atcēla ar 2017. gada 12. decembra spriedumu. Šī tiesa uzskatīja, ka *Doctipharma* tīmekļvietne ir likumīga, jo interneta lietotāju veiktos zāļu pasūtījumus, kas tikai cirkulē caur *Doctipharma* izveidoto platformu kā caur aptieku tīmekļvietņu tehniskā atbalsta vietni, saņem paši farmaceiti, *Doctipharma* citādi neiesaistoties to apstrādē. Minētā tiesa uzskata, ka šī vietne ļauj tieši sasaistīt klientus un aptiekas.

12. Ar 2019. gada 19. jūnija spriedumu *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa, Francija) šo spriedumu atcēla sakarā ar Sabiedrības veselības kodeksa L.5125-25. un L.5125-26. panta neievērošanu un nodeva lietu atpakaļ *Cour d'appel de Paris* (Parīzes apelācijas tiesa, Francija), kas ir iesniedzējtiesa šeit izskatāmajā lietā. *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa) uzskata, ka no *Doctipharma* darbības, it īpaši sasaistot aptiekās strādājošos farmaceitus un iespējamus pacientus zāļu pārdošanas nolūkā, izriet, ka šī sabiedrība darbojas kā starpnieks un tādējādi piedalās zāļu elektroniskajā tirdzniecībā bez farmaceita statusa, pārkāpjot šīs Sabiedrības veselības kodeksa normas.

13. Ar 2019. gada 19. augusta paziņojumu *Doctipharma* vērsās *Cour d'appel de Paris* (Parīzes apelācijas tiesa), lūdzot tai vēlāk uzdot Tiesai vairākus prejudiciālus jautājumus, kas būtībā attiecas uz Direktīvas 2001/83 85.c panta interpretāciju un pakalpojumu brīvas aprites principu.

14. *Doctipharma* uzskata, ka tās darbība paredz izstrādāt un tehniski uzturēt aptiekām paredzētu savstarpēju risinājumu, lai tām ļautu izveidot un izmantot savu bezrecepšu zāļu elektroniskās tirdzniecības tīmekļvietni saskaņā ar tiesību normām, kuras reglamentē zāļu tirdzniecību tiešsaistē. *Doctipharma* ieskatā Francijas tiesām Sabiedrības veselības kodeksa L.5125-25. panta otrā daļa un L.5125-26. pants ir jāinterpretē Direktīvas 2001/83 85.c panta perspektīvā, lai noteiktu, vai no šīm normām izrietošais aizliegums nodarboties ar starpniecību zāļu tirdzniecībā ir jāpiemēro tās darbībai.

15. Turklāt *Doctipharma* apgalvo, ka spriedumā *Asociación Profesional Elite Taxi*⁵ rastais risinājums ir balstīts uz tai lietai raksturīgiem apstākļiem it īpaši saistībā ar sabiedrības *Uber* izšķirošo ietekmi uz autovadītāju pakalpojumu sniegšanas nosacījumiem, un līdz ar to pamatlietā tas nav piemērojams. Tās ieskatā tas pats attiecas arī uz spriedumu A (Zāļu reklāma un tirdzniecība tiešsaistē)⁶, ņemot vērā, ka lieta, kurā tas ir pasludināts, attiecas uz Francijas ierobežojumu reklāmai zāļu tirdzniecībā attiecināmību uz sabiedrību, kuras juridiskā adrese ir citā dalībvalstī, nevis Francijā, un kura tās tirgo, izmantojot savu Francijas patērētājiem paredzēto tīmekļvietni, un tādējādi attiecas uz problemātiku, kas atšķiras tās, kas tiek apskatīta pamatlietā. Tā tomēr norāda, ka šim spriedumam ir nozīme šeit izskatāmajā lietā, jo tāda zāļu tirdzniecības tiešsaistē platforma, kāda tiek apskatīta šajā lietā, ir informācijas sabiedrības pakalpojums Direktīvas 2000/31 2. panta a) punkta izpratnē.

⁵ Spriedums, 2017. gada 20. decembris (C-434/15, EU:C:2017:981).

⁶ Spriedums, 2020. gada 1. oktobris (C-649/18, EU:C:2020:764).

16. Saskaņā ar iepriekš minēto, norādot uz spriedumu *Asociación Profesional Elite Taxi*⁷, iesniedzējtiesa apgalvo, pirmkārt, ka *Doctipharma* sniegtā pakalpojuma pazīmes atšķiras no tajā spriedumā minētā pakalpojuma, jo aptiekās strādājošie farmaceiti, atšķirībā no *Uber* neprofesionālajiem autovadītājiem, ir zāļu pārdošanas profesionāļi, un, otrkārt, nešķiet, ka *Doctipharma* ir iesaistīta zāļu cenu noteikšanā. Attiecībā uz spriedumu A (Zāļu reklāma un tirdzniecība tiešsaistē)⁸ iesniedzējtiesa norāda, ka tas neattiecas uz tādiem pašiem jautājumiem, kādi ir izvirzīti pamatlietā, jo tas spriedums skar Francijas ierobežojumu zāļu reklāmas jomā atbilstību Direktīvas 2001/83 85.c pantam.

IV. Prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

17. Šādos apstākļos *Cour d'appel de Paris* (Parīzes apelācijas tiesa) ar 2021. gada 17. septembra spriedumu, kas Tiesā ir saņemts 2021. gada 30. septembrī, nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus jautājumus:

- “1) Vai *Doctipharma* darbība, kas tiek veikta tās tīmekļa vietnē www.doctipharma.fr un no tās, ir jākvalificē kā “informācijas sabiedrības pakalpojums” [Direktīvas 98/34] izpratnē?
- 2) Vai tādā gadījumā *Doctipharma* darbība, kas veikta tās tīmekļa vietnē www.doctipharma.fr un no tās, ietilpst [Direktīvas 2001/83] 85.c panta piemērošanas jomā?
- 3) Vai [Direktīvas 2001/83] 85.c pants ir jāinterpretē tādējādi, ka *Doctipharma* darbības, kas veikta tās tīmekļa vietnē www.doctipharma.fr un no tās, aizliegums, kas izriet no Sabiedrības veselības kodeksa L.5125-25. panta un L.5125-26. panta interpretācijas, ir ierobežojums, kas pamatots ar sabiedrības veselības aizsardzību?
- 4) Ja tas tā nav, vai [Direktīvas 2001/83] 85.c pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to tiek atļauta tāda *Doctipharma* darbība, kas tiek veikta tās tīmekļa vietnē www.doctipharma.fr un no tās?
- 5) Vai tādā gadījumā *Doctipharma* darbības aizliegums, kas izriet no *Cour de cassation* [(Kasācijas tiesas)] veiktās Sabiedrības veselības kodeksa L.5125-25. un L.5125-26. panta interpretācijas, ir pamatots ar sabiedrības veselības aizsardzību [Direktīvas 2001/83] 85.c panta izpratnē?
- 6) Ja tas tā nav, vai [Direktīvas 2001/83] 85.c pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to ir atļauta “informācijas sabiedrības pakalpojuma” sniegšanas darbība, ko piedāvā *Doctipharma*?”

18. Rakstveida apsvērumus iesniedza lietas dalībnieki pamatlietā, Francijas, Čehijas un Itālijas valdība, kā arī Eiropas Komisija. Lietas dalībnieki pamatlietā, Francijas valdība, kā arī Komisija bija pārstāvēta tiesas sēdē, kas notika 2023. gada 19. aprīlī.

⁷ Spriedums, 2017. gada 20. decembris (C-434/15, EU:C:2017:981).

⁸ Spriedums, 2020. gada 1. oktobris (C-649/18, EU:C:2020:764).

V. Izvērtējums

A. Par pirmo prejudiciālo jautājumu

19. Ar pirmo prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai darbība, ko *Doctipharma* veic savā tīmekļvietnē, ir “informācijas sabiedrības pakalpojums” Direktīvas 98/34⁹ izpratnē.

20. Iesākumā jānorāda, ka šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu nesniedz pilnīgu priekšstatu par *Doctipharma* sniegto pakalpojumu, un lietas dalībnieku sniegtā informācija šajā sakarā ne vienmēr ir konsekventa. Tomēr, ņemot vērā iesniedzējtiesas sniegto informāciju, jāsaprot, ka pirmā prejudiciālā jautājuma nolūks pēc būtības ir noskaidrot, vai Direktīvas 98/34 1. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka “informācijas sabiedrības pakalpojums” šīs normas izpratnē ir tīmekļvietnē sniegts pakalpojums, kas ietver farmaceitu un klientu sasaisti, lai aptieku, kuras ir pierakstījušās šajā tīmekļvietnē, vietnēs pārdotu bezrecepšu zāles.

21. Direktīvā 98/34 “informācijas sabiedrības pakalpojums” ir definēts kā “jebkāds pakalpojums, ko parasti sniedz par atlīdzību no attāluma, ar elektroniskiem līdzekļiem un pēc pakalpojumu saņēmēja individuāla pieprasījuma”.

22. Šajā ziņā, pirmām kārtām, šajā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav nekāda konkrēta elementa, kas ļautu uzskatīt, ka *Doctipharma* piedāvātais pakalpojums tiek sniegts par maksu. Tomēr no tā izriet, ka farmaceiti savas tīmekļvietnes lietoja, izmantojot *Doctipharma* tehnisko risinājumu; no tā secinu, ka tāpat tām iepriekš ir jāpierakstās uz šo pakalpojumu. Rakstveida apsvērumos *Doctipharma* norāda, ka farmaceiti pierakstās tās platformā par noteiktu maksu. Francijas valdība papildus norāda, ka par *Doctipharma* sniegto pakalpojumu tiek veikts arī maksājums, kas ir platformas atskaitīta procentuāla daļa no pārdošanas summas. Katrā ziņā šajā kontekstā nav nozīmes tam, vai atlīdzība izriet no *Doctipharma* veikta atskaitījuma no klienta samaksātās cenas vai no farmaceita veikta maksājuma. Proti, atlīdzību par informācijas sabiedrības pakalpojumu var maksāt ne tikai personas, kas to saņem¹⁰.

23. Otrām kārtām, iesniedzējtiesa norāda, kā izriet no šo secinājumu 7. un 8. punkta, ka *Doctipharma* tīmekļvietnē interneta lietotāji farmaceitiskos produktus un bezrecepšu zāles iegādājas aptieku vietnēs. Tā papildus norāda, ka *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa) atcēla *Cour d'appel de Versailles* (Versaļas apelācijas tiesa) spriedumu, pamatojoties uz to, ka šī pēdējā minētā tiesa nav izdarījusi secinājumus no pašas konstatētā par to, ka *Doctipharma* darbība savā tīmekļvietnē it īpaši ietver farmaceitu un klientu sasaisti zāļu pārdošanas nolūkā. Tādējādi neatkarīgi no strīdīgā jautājuma par to, vai no juridiskā viedokļa atbilstoši Francijas tiesībās izmantotajām definīcijām un jēdzieniem *Doctipharma* sniegtais pakalpojums ir kāds starpniecības veids, jākonstatē, ka faktiski šis pakalpojums ļauj vai vismaz veicina farmaceitu un klientu sasaisti.

⁹ Šajā ziņā nevar izslēgt, ka, lai atbildētu uz pirmo jautājumu, ir jāinterpretē ne tikai Direktīvas 98/34, bet arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/1535 (2015. gada 9. septembris), ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko noteikumu un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu jomā (OV 2015, L 241, 1. lpp.), normas. Proti, Direktīva 98/34 2015. gada 7. oktobrī ir atcelta ar Direktīvu 2015/1535, un *Doctipharma* savos rakstveida apsvērumos norāda, ka konkrētais pakalpojums tika sniegts līdz 2016. gadam. Tomēr jānorāda, ka otrajā direktīvā ir pārņemta pirmajā direktīvā ietvertā jēdziena “informācijas sabiedrības pakalpojums” definīcija un tādējādi šīs otrās direktīvas piemērošana pamatlietā aplūkotajiem faktiem katrā ziņā neietekmētu atbildi uz pirmo prejudiciālo jautājumu.

¹⁰ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 3. decembris, *Star Taxi App* (C-62/19, EU:C:2020:980, 45. punkts).

24. Šādos apstākļos jāatzīst, ka, ciktāl klienta un aptiekas sasaiste notiek, izmantojot tīmekļvietni, [tiem] neesot klāt vienlaikus, *Doctipharma* piedāvātais pakalpojums ir pakalpojums, kas sniegts no attāluma un elektroniskiem līdzekļiem¹¹. Šajā ziņā iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai nevienā līguma slēgšanas procesa brīdī farmaceits un klients savstarpēji, vai arī ar *Doctipharma*, nekontaktējas citādi, kā tikai ar elektronisko iekārtu palīdzību.

25. Trešām kārtām, no šo secinājumu 22. punktā izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka *Doctipharma* piedāvātais pakalpojums tiek sniegts pēc individuāla pieprasījuma gan no farmaceitiem, kuriem ir jāpierakstās *Doctipharma* tīmekļvietnē, lai varētu izmantot šīs sabiedrības piedāvāto pakalpojumu, gan no klientiem, kuri vēlas iegādāties zāles pie farmaceitiem, kuri ir pierakstījušies šajā tīmekļvietnē.

26. Līdz ar to jāatzīst, ka tīmekļvietnē piedāvāts pakalpojumu sniedzēja pakalpojums, kas ietver farmaceitu un klientu sasaisti, lai aptieku, kuras šajā tīmekļvietnē ir pierakstījušās par noteiktu maksu, vietnēs pārdotu bezrecepšu zāles, un šis pakalpojumu sniedzējs, farmaceits un klients pārdošanas līguma slēgšanas laikā kontaktējas tikai ar elektronisko iekārtu palīdzību, principā ir “informācijas sabiedrības pakalpojums” Direktīvas 98/34 izpratnē.

27. Ņemot to vērā, saskaņā ar spriedumiem *Asociación Profesional Elite Taxi*¹², *Airbnb Ireland*¹³ un *Star Taxi App*¹⁴, uz kuriem savos apsvērumos atsaucas iesniedzējtiesa un lietas dalībnieki, pakalpojums, kas ietver klientu un pakalpojumu sniedzēju sasaisti, izpildot visus Direktīvas 98/34 1. panta 2. punktā paredzētos nosacījumus, principā ir pakalpojums, kas atšķiras no šo pakalpojumu sniedzēju turpmāk sniegta pakalpojuma, ar kuru tas ir saistīts, un tādējādi ir jā kvalificē kā “informācijas sabiedrības pakalpojums”. Tomēr citādi ir tad, ja izrādās, ka šis sasaistes pakalpojums ir tāda vispārējā pakalpojuma neatņemama daļa, kura galvenais elements ir pakalpojums ar citādu juridisko klasifikāciju. No šīs judikatūras izriet, ka tas ir gadījums, kad sasaistes pakalpojums ir funkcionāli un ekonomiski nenošķirams no otra pakalpojuma. Turklāt šī pirmā pakalpojuma sniedzējam būtu arī jāorganizē un jāuzrauga šī otrā pakalpojuma vispārējā norise¹⁵.

28. Šajā ziņā, pirmām kārtām un vispirms, kā Tiesa, atsaucoties uz Direktīvas 2000/31 18. apsvērumu un šīs direktīvas priekšlikuma pamatojumu, norādīja spriedumā *Ker-Optika*¹⁶, informācijas sabiedrības pakalpojumi tostarp ietver preču pārdošanu tiešsaistē un pakalpojumus, kas ļauj īstenot elektroniskos preču iegādes darījumus tiešsaistē, tādus kā interaktīvie televēkali un elektroniskie tirdzniecības centri.

29. Šādos apstākļos šaubos, vai šo secinājumu 27. punktā minētā judikatūra ir pilnībā piemērojama situācijās, kurās darbība, kas ietver preču pārdošanu tiešsaistē, tiek veicināta vai pat veikta, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumu, ko sniedz cits pakalpojumu sniedzējs, kurš pārdevējus sasaista ar klientiem. Šādās situācijās sasaistes pakalpojums nevar būt

¹¹ Pēc analogijas skat. spriedumu, 2019. gada 19. decembris, *Airbnb Ireland* (C-390/18, EU:C:2019:1112, 47. punkts).

¹² Spriedums, 2017. gada 20. decembris (C-434/15, EU:C:2017:981, 37. un 40. punkts).

¹³ Spriedums, 2019. gada 19. decembris (C-390/18, EU:C:2019:1112, 50. punkts).

¹⁴ Spriedums, 2020. gada 3. decembris (C-62/19, EU:C:2020:980, 49. punkts).

¹⁵ Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 20. decembris, *Asociación Profesional Elite Taxi* (C-434/15, EU:C:2017:981, 38. un 39. punkts); 2019. gada 19. decembris, *Airbnb Ireland* (C-390/18, EU:C:2019:1112, 53.–56. punkts), un 2020. gada 3. decembris, *Star Taxi App* (C-62/19, EU:C:2020:980, 50.–53. punkts).

¹⁶ Spriedums, 2010. gada 2. decembris, *Ker-Optika* (C-108/09, EU:C:2010:725).

neatņemama tāda vispārējā pakalpojuma daļa, kura galvenais elements nav kvalificējams kā “informācijas sabiedrības pakalpojums”. Proti, kā izriet no šo secinājumu 28. punkta, tiešsaistes tirdzniecības pakalpojums pats par sevi ir informācijas sabiedrības pakalpojums.

30. Līdz ar to, uzskatīt, ka pārdevēju un klientu sasaistes pakalpojums ir vispārējā pārdošanas pakalpojuma neatņemama daļa, nenozīmētu obligāti mainīt to, ka šis pakalpojums ir juridiski kvalificējams kā “informācijas sabiedrības pakalpojums”. Tomēr, apsvērumam par to, ka ir izpildīti šo secinājumu 27. punktā minētajā judikatūrā noteiktie kritēriji, būtu jāļauj secināt, ka pakalpojumu sniedzējs, kurš piedāvā pakalpojumu, ko *a priori* veido tikai pārdevēju sasaiste ar to klientiem, pats ir pārdošanas pakalpojumu sniedzējs.

31. Katrā ziņā un otrām kārtām, kā norāda iesniedzējtiesa, šajā lietā aplūkotais pakalpojums neatbilst šo secinājumu 27. punktā minētajā judikatūrā noteiktajiem kritērijiem.

32. Proti, pirmkārt, farmaceiti ir zāļu pārdošanas profesionāļi, kuri var nodarboties ar tālpārdošanu, neatkarīgi no *Doctipharma* sniegtā pakalpojuma, un tādējādi šo pakalpojumu var nošķirt no paša pārdošanas darījuma. Otrkārt, nešķiet, ka *Doctipharma* organizē pārdošanas darījumu vispārējo norisi, jo aptieku izvēlas klients un šī sabiedrība neiejaucas profesionāļu pārdoto zāļu cenu noteikšanā un neuzrauga šos pārdošanas darījumus. Turklāt tas, ka zāles *Doctipharma* tīmekļvietnē ir norādītas iepriekš ierakstīta kataloga veidā, obligāti nenozīmē, ka šī sabiedrība nosaka zāļu piedāvājumu. Proti, no diskusijām tiesas sēdē, šķiet, izriet, ka katalogs vispirms ir izveidots no saraksta, kurā ir iekļautas visas dalībvalstī, kurā reģistrēta *Doctipharma* un farmaceiti, kas ir pierakstījušies uz šīs sabiedrības pakalpojumu, atļautās zāles, un šis saraksts pēc tam tiek papildināts ar datiem par pierakstījušos farmaceitu piedāvāto zāļu pieejamību.

33. Ņemot vērā iepriekš minēto, palieku pie nostājas, kuru izvirzīju šo secinājumu 26. punktā. Tātad uz pirmo prejudiciālo jautājumu ir jāatbild tādējādi, ka “informācijas sabiedrības pakalpojums” Direktīvas 98/34 1. panta 2. punkta izpratnē ir tīmekļvietnē piedāvāts pakalpojumu sniedzēja pakalpojums, kas ietver farmaceitu un klientu sasaisti, lai aptieku, kuras šajā tīmekļvietnē ir pierakstījušās par noteiktu maksu, vietnēs pārdotu bezrecepšu zāles, šim pakalpojumu sniedzējam, farmaceitam un klientam pārdošanas līguma slēgšanas laikā kontaktējoties tikai ar elektronisko iekārtu palīdzību. Šajā lietā iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai faktiski visi šie elementi ir konstatējami pamatlietā aplūkotā pakalpojuma gadījumā.

B. Par otro prejudiciālo jautājumu

1. Jautājuma norobežošana

34. Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa pēc būtības vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2001/83 85.c panta 1. punkta a) apakšpunkts un 85.c panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka viena no šīm tiesību normām attiecas uz pakalpojuma, kāds ir aprakstīts pirmajā prejudiciālajā jautājumā, sniedzējam noteiktu aizliegumu, kurš izriet no tādu valsts tiesību normu interpretācijas, kurās personām, kas saņēmušas atļauju vai ir tiesīgas tālpārdošanā piegādāt iedzīvotājiem bezrecepšu zāles, ir aizliegts izmantot šo pakalpojumu.

35. Neapšaubāmi, šis otrais jautājums, kā to ir formulējusi iesniedzējtiesa, ir tikai paredzēts, lai noskaidrotu, vai *Doctipharma* darbība ietilpst Direktīvas 2001/83 85.c panta piemērošanas jomā.

36. Tomēr patiesībā šis jautājums ir ievada jautājums trešajam, ceturtajam, piektajam un sestajam prejudiciālajam jautājumam, ar kuriem iesniedzējtiesa pēc būtības vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2001/83 85.c pants nepieļauj aizliegumu, kas ir noteikts *Doctipharma*. Lai uz to varētu atbildēt, ne tikai jānoskaidro, vai šī norma attiecas uz *Doctipharma* darbību, bet arī jānorāda šā panta konkrētie punkti, kuri attiecas uz šīs darbības aizliegumu, kas izriet no pamatlietā aplūkoto valsts tiesību normu interpretācijas.

37. Šajā ziņā, pirmkārt, Direktīvas 2001/83 85.c panta 1. punktā ir uzskaitīti nosacījumi, ar kādiem zāles var piedāvāt tālpārdošanā iedzīvotājiem, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumus (“[nosacījumi, ar kādiem] zāles [..] piedāvā”). Konkrēti šīs direktīvas 85.c panta 1. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts, ka “fizisk[ajai] vai juridisk[ajai] persona[i], kas piedāvā zāles, ir [jābūt] saņēmu[šai] atļauju vai ir [jābūt] tiesīga[i] tās piegādāt[, arī] tālpārdošanā, ievērojot tās dalībvalsts tiesību aktus, kurā attiecīgā persona ir reģistrēta”. Šī norma ir papildināta ar minētās direktīvas 85.c panta 6. punktu, atbilstoši kuram “dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka personām, kuras nav minētas 1. punktā, kuras zāles iedzīvotājiem piedāvā tālpārdošanā, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumus, un kuras darbojas to teritorijā, tiktu noteikts iedarbīgs, samērīgs un atturošs sods”.

38. Otrkārt, Direktīvas 2001/83 85.c panta 2. punktā ir paredzēts, ka “dalībvalstis var ieviest ar sabiedrības veselības aizsardzību pamatotus nosacījumus zāļu piegādei mazumtirdzniecībā savā teritorijā, lai tās pārdotu iedzīvotājiem tālpārdošanā, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumus”.

39. Šādos apstākļos atsauce uz sabiedrības veselības aizsardzības pamatojumu trešajā un piektajā prejudiciālajā jautājumā man liek domāt, ka iesniedzējtiesa uzskata, ka aplūkotie valsts tiesību akti ietilpst Direktīvas 2001/83 85.c panta 2. punkta piemērošanas jomā. Tomēr, kā to parāda diskusijas tiesas sēdē, šāda atziņa nebūt nav pašsaprotama. Līdz ar to ierosinu pārformulēt otro jautājumu tādējādi, lai Tiesa izvērtētu, vai uzskats, ka konkrētās valsts tiesību normas ietilpst Direktīvas 2001/83 85.c panta 2. punkta piemērošanas jomā, ir šīs direktīvas pareiza interpretācija¹⁷.

40. Šajā nolūkā, un lai varētu lietderīgi atbildēt uz prejudiciālajiem jautājumiem, jāpievēršas Direktīvas 2001/83 85.c panta 1. punkta a) apakšpunkta un 85.c panta 2. punkta attiecīgo piemērošanas jomu norobežošanai.

2. Konkrēto tiesību normu attiecīgo piemērošanas jomu norobežošana

41. No Direktīvas 2001/83 85.c panta 1. punkta a) apakšpunkta un 6. punkta izriet, ka viens no nosacījumiem, lai piedāvātu zāles tālpārdošanai iedzīvotājiem, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumus, attiecas uz personām, kuras var veikt šādu darbību. Kā izriet no šīs pirmās normas, tām ir jābūt personām, kas saņēmušas atļauju vai ir tiesīgas piegādāt zāles iedzīvotājiem, arī tālpārdošanā, saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā šīs personas ir reģistrētas. Citiem vārdiem sakot, šo normu var uztvert kā atbildi uz jautājumu, “kurš” var piedāvāt zāles pārdošanai tiešsaistē. Turklāt, lai gan šīs direktīvas 85.c panta 1. punkta a) apakšpunktā minētais nosacījums izriet no Savienības tiesībām, atbilde uz šo jautājumu ir jāsniedz dalībvalstij, kuras teritorijā persona ir reģistrēta (izcelsmes dalībvalsts).

¹⁷ Skat. šo secinājumu 34. punktu.

42. Turpretī Direktīvas 2001/83 85.c panta 2. punkts attiecas uz dalībvalsts, kuras teritorijā tiek piegādātas tālpārdošanai piedāvātās zāles, tiesībām noteikt “nosacījumus zāļu piegādei mazumtirdzniecībā [šīs dalībvalsts teritorijā]”. Tātad tie ir nosacījumi, kurus, iespējams, valsts līmenī nosaka galamērķa dalībvalsts.

43. Līdz ar to jānošķir, it īpaši gadījumu, kad persona, kas pārdod zāles tiešsaistē, ir reģistrēta dalībvalstī, kuras teritorijā šīs zāles tiek piegādātas, kā tas ir šajā lietā, kas ir Direktīvas 2001/83 85.c panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētais nosacījums, no nosacījumiem attiecībā uz tiešsaistes pārdošanā piedāvāto zāļu mazumtirdzniecību, kas ir noteikti saskaņā ar šīs direktīvas 85.c panta 2. punktu.

44. Ņemot vērā abās šajās normās un it īpaši Direktīvas 2001/83 85.c panta 2. punktā lietotā formulējuma (“nosacījumus zāļu piegādei mazumtirdzniecībā savā teritorijā, lai tās pārdotu iedzīvotājiem tālpārdošanā, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumus”) vispārīgo raksturu, nedomāju, ka šo miklu var atrisināt, tās interpretējot gramatiski. Turpretī elementi, kas noder, lai nošķirtu nosacījumus, uz kuriem attiecas katra no abām šīm normām, ir ietverti, pirmām kārtām, Direktīvas 2011/62 21.–24. apsvērumā un judikatūrā, uz kuru tajos ir atsauces, un, otrām kārtām, Direktīvā 2000/31, kas arī attiecas uz produktu tirdzniecību tiešsaistē.

a) Par Direktīvu 2011/62

45. Direktīvas 2011/62, ar kuru ir pieņemts Direktīvas 2001/83 85.c pants, 21. apsvērumā ir noteikts, ka “Savienības līmenī nav saskaņoti īpaši nosacījumi par zāļu piegādi iedzīvotājiem mazumtirdzniecībā, un tādēļ dalībvalstis zāļu piegādei iedzīvotājiem var piemērot nosacījumus [LESD] robežās”. Šīs direktīvas 22.–24. apsvērumā šajā ziņā ir sniegti precizējumi.

46. Proti, vispirms, Direktīvas 2011/62 22. apsvērumā ir noteikts, ka, “pārbaudot nosacījumu par zāļu piegādi mazumtirdzniecībā saderību ar Savienības tiesību aktiem, [Tiesa] ir atzinusi zāļu īpašo raksturu, jo to terapeitiskās iedarbības dēļ tās būtiski atšķiras no citām precēm. Tiesa noteica arī to, ka [...] dalībvalstis pašas var izlemt, kādā līmenī tās vēlas nodrošināt sabiedrības veselības aizsardzību un līmeni, kādā tas sasniedzams. Tā kā šis līmenis dažādās dalībvalstīs var būt atšķirīgs, dalībvalstīm jābūt rīcības brīvībai attiecībā uz nosacījumiem par zāļu piegādi iedzīvotājiem mazumtirdzniecībā to teritorijā.” Pēc tam, šīs direktīvas 23. apsvērumā ir noteikts, ka, “ņemot vērā jo īpaši sabiedrības veselības apdraudējumu un dalībvalstīm piešķirtās tiesības noteikt sabiedrības veselības aizsardzības līmeni, Tiesa savā judikatūrā ir atzinusi, ka dalībvalstis principā var atļaut zāļu mazumtirdzniecību veikt tikai farmaceitiem”. Visbeidzot, minētās direktīvas 24. apsvērumā ir noteikts, ka “tādēļ un ņemot vērā Tiesas judikatūru, dalībvalstīm būtu jāspēj noteikt nosacījumus, ciktāl tie ir pamatoti sabiedrības veselības aizsardzības nolūkos, zāļu piegādei mazumtirdzniecībā tālpārdošanai, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumus. Šādiem nosacījumiem nevajadzētu lieki ierobežot iekšējā tirgus darbību.”

47. Turklāt, kā izriet no sprieduma *Apothekerkammer des Saarlandes* u.c.¹⁸, uz kuru atsauce ir Direktīvas 2011/62 22. un 23. apsvērumā, zāļu piegādes iedzīvotājiem nosacījumi tostarp attiecas uz zāļu mazumtirdzniecības noteikumiem un it īpaši uz iespēju noteikt, ka zāles mazumtirdzniecībā ir jātirgo tikai farmaceitiem, kuriem ir faktiskā profesionālā neatkarība, un arī veikt pasākumus, kas var izslēgt vai samazināt šīs neatkarības apdraudējuma risku, jo šāds apdraudējums var ietekmēt sabiedrības apgādes ar zālēm drošības un kvalitātes līmeni.

¹⁸ Spriedums, 2009. gada 19. maijs (C-171/07 un C-172/07, EU:C:2009:316, 34. un 35. punkts).

48. Tomēr jākonstatē, ka spriedums *Apothekerkammer des Saarlandes* u.c.¹⁹ neattiecas uz pārdošanu tiešsaistē un katrā ziņā tas ir pasludināts pirms Direktīvas 2011/62 pieņemšanas. Atbilstoši ar šo direktīvu ieviestajiem grozījumiem, jautājums par to, “kurš” var veikt zāļu pārdošanu tiešsaistē, ir noteikts Direktīvas 2001/83²⁰ 85.c panta 1. punkta a) apakšpunktā. Līdz ar to, tā kā šo jautājumu kopš tā laika aptver šī pēdējā minētā norma, tā nevar attiekties uz nosacījumiem par tiešsaistē piedāvātu zāļu piegādi mazumtirdzniecībā, kurus galamērķa dalībvalsts ir noteikusi saskaņā ar šīs direktīvas 85.c panta 2. punktu. Šī norma turpretī attiecas uz nosacījumiem par citiem spriedumā *Apothekerkammer des Saarlandes* u.c.²¹ minētajiem aspektiem, proti, zāļu pārdošanas mazumtirdzniecībā noteikumiem un konkrēti, pasākumiem, kas var izslēgt vai samazināt personu, kuras saņēmušas atļauju vai ir tiesīgas piegādāt iedzīvotājiem zāles, neatkarības apdraudējuma risku.

49. Ņemot vērā iepriekš minēto, ja ir jāatzīst, ka *Doctipharma*, izmantojot savu piedāvāto informācijas sabiedrības pakalpojumu, sniedz zāļu tālpārdošanas pakalpojumu, šai sabiedrībai noteiktais aizliegums būtu jāpārbauda, ņemot vērā Direktīvas 2001/83 85.c panta 1. punkta a) apakšpunktu un, iespējams, šī panta 6. punktu. Turpretī, ja *Doctipharma* nav uzskatāma par tādu, kas piedāvā zāles tālpārdošanā, tad tai noteiktais aizliegums būtu uzskatāms par zāļu tirdzniecības noteikumu, uz kuru attiecas šīs direktīvas 85.c panta 2. punkts. Nevēloties ietekmēt vērtējumu, kas iesniedzējtiesai būs jāveic šajā lietā, sliecos atbalstīt šo otro kvalifikāciju.

50. Proti, pirmkārt, uzskatu, ka uz šo secinājumu 27. punktā minētajā judikatūrā noteiktajiem kritērijiem balstītās analīzes rezultātam ir nozīme arī apstākļos, kad ir nošķirta Direktīvas 2001/83 85.c panta 1. punkta a) apakšpunktā minētā situācija no tās, uz kuru attiecas šīs direktīvas 85.c panta 2. punkts. Vienādu kritēriju izmantošana ļautu nodrošināt abās šajās tiesību normās izvēlēto risinājumu saskaņotību un, kā parādīšu turpmāk²², starp tām pastāv zināmas paralēles saistībā ar to, kā ir uztverti informācijas sabiedrības pakalpojumi zāļu pārdošanas tiešsaistē apstākļos.

51. Katrā ziņā un, ja vien iesniedzējtiesa veic pārbaudes, no mana vērtējuma izriet, kā esmu norādījis šo secinājumu 32. punktā, ka *Doctipharma* sniedz pakalpojumu, kas nav vispārējā pakalpojuma, kura galvenais elements ir zāļu pārdošana, neatņemama daļa, un tādējādi šo sabiedrību nevar uzskatīt par tādu, kas piedāvā zāļu tālpārdošanu iedzīvotājiem, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumus.

52. Otrkārt, tāda pakalpojuma, kādu sniedz *Doctipharma*, aizliegums, atbilstoši trešā un piektā prejudiciālā jautājuma formulējumam, izriet no pamatlietā aplūkoto valsts tiesību normu interpretācijas. Šķiet, ka ar šīm normām personām, kuras saņēmušas atļauju vai ir tiesīgas iedzīvotājiem piegādāt zāles, pat tālpārdošanā, ir aizliegta konkrēta rīcība to pārdošanas laikā. Tādējādi *Doctipharma* sniegtā pakalpojuma aizliegums, šķiet, pats izriet no aizlieguma, kas ir noteikts šīm personām – izmantot tādus pakalpojumus, kāds ir *Doctipharma* sniegtais pakalpojums. Raugoties no šāda viedokļa, šajos prejudiciālajos jautājumos minētais aizliegums izriet no to valsts tiesību normu interpretācijas, kurās ir noteikta zāļu tirdzniecības tiešsaistē kārtība.

¹⁹ Spriedums, 2009. gada 19. maijs (C-171/07 un C-172/07, EU:C:2009:316, 19., 31., 34. un 35. punkts).

²⁰ Skat. šo secinājumu 41. punktu.

²¹ Spriedums, 2009. gada 19. maijs (C-171/07 un C-172/07, EU:C:2009:316).

²² Skat. šo secinājumu 56.–64. punktu.

53. Pilnības labad, pamatlietā aplūkoto aizliegumu, ņemot vērā tā mērķi, var uzskatīt par pasākumu, ar kuru valsts likumdevējs ir vēlējis izslēgt vai samazināt personu, kas saņēmušas atļauju vai ir tiesīgas piegādāt zāles iedzīvotājiem, neatkarības apdraudējuma risku. Ņemot vērā manis sniegto sprieduma *Apothekerkammer des Saarlandes* u.c.²³ interpretāciju, Direktīvas 2001/83²⁴ kontekstā, uz šādu pasākumu attiektos šīs direktīvas 85.c panta 2. punkts.

54. Ņemot vērā iepriekš minēto, ja vien iesniedzējtiesa veic pārbaudes attiecībā uz, pirmkārt, pamatlietā aplūkotā pakalpojuma īpašībām un, otrkārt, pamatlietā aplūkoto valsts tiesību normu normatīvo saturu, uzskatu, ka uz aizliegumu, kas izriet no šīm valsts tiesību normām, attiecas Direktīvas 2001/83 85.c panta 2. punkts.

55. Turklāt šo secinājumu 49.–54. punktā izklāstītos apsvērumus apstiprina tas, ka tiek ņemta vērā zāļu tiešsaistes tirdzniecības pārrobežu dimensija.

b) Par Direktīvu 2000/31

56. Lai gan strīdam pamatlietā pārrobežu dimensijas nav, tā ir nozīmīgs zāļu elektroniskās tirdzniecības aspekts. Ņemot vērā atšķirības starp dalībvalstu tiesību aktiem attiecībā uz personām, kuras ir tiesīgas pārdot bezrecepšu zāles, tālpārdošana, pat vairāk nekā pārdošana tradicionālā tirdzniecības vietā (aptiekā), varētu nodrošināt vienkāršotu piekļuvi atsevišķām zālēm. Turklāt nepieciešamība interpretēt prejudiciālajos jautājumos minētās normas, ņemot vērā zāļu tiešsaistes tirdzniecības pārrobežu dimensiju, tika uzsvērtā arī tiesas sēdē. Proti, nav izslēgts, ka citas dalībvalstis, bez tās, kuras teritorijā ir reģistrēts informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzējs, varētu mēģināt ierobežot piekļuvi šī pakalpojumu sniedzēja pakalpojumam.

57. Šajā ziņā, preču pārdošanas tiešsaistē, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumus, pārrobežu dimensija ir daļēji reglamentēta Direktīvā 2000/31. Bezrecepšu zāļu pārdošana netiek pilnībā izslēgta, kā to parāda atsauces šajā direktīvā uz Direktīvas 2001/83 85.c panta 1. punkta d) apakšpunktu un 6. punktu, atbilstoši kurām šīs normas ir piemērojamas, neskarot šo pirmo direktīvu²⁵.

58. Atbilstoši Direktīvas 2000/31 pamatā esošajai loģikai un, konkrētāk, tās 3. panta 1. un 2. punktam, saistībā ar prasībām, kas ietilpst “koordinētajā jomā”, kā tā ir definēta šīs direktīvas 2. panta h) punktā, informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzējam parasti ir piemērojami izcelsmes dalībvalsts valsts tiesiskais regulējums. Dalībvalsts, kas nav izcelsmes dalībvalsts, “koordinētajā jomā noteiktu iemeslu dēļ” informācijas sabiedrības pakalpojumu brīvu apriti var ierobežot, tikai nosakot pasākumus, kas atbilst minētās direktīvas 3. panta 4. punkta a) un b) apakšpunktā noteiktajiem nosacījumiem. Prasības, kas attiecas uz koordinēto jomu, tātad var noteikt izcelsmes dalībvalsts vai, – ievērojot šīs pašas direktīvas 3. panta 4. punktā noteiktos ierobežojumus, – citas dalībvalstis.

²³ Spriedums, 2009. gada 19. maijs (C-171/07 un C-172/07, EU:C:2009:316).

²⁴ Skat. šo secinājumu 48. punktu.

²⁵ Šajā nozīmē skat. arī spriedumu, 2020. gada 1. oktobris, A (Zāļu reklamēšana un tirdzniecība tiešsaistē) (C-649/18, EU:C:2020:764, 32. punkts).

59. Šajā ziņā, pirmkārt, kā izriet no Direktīvas 2000/31 2. panta h) punkta i) apakšpunkta, koordinētā joma attiecas uz prasībām, kuras pakalpojumu sniedzējam jāievēro attiecībā uz informācijas sabiedrības pakalpojuma darbības sākšanu un veikšanu, piemēram, prasībām saistībā ar pakalpojumu sniedzēja rīcību vai ar tā saistībām²⁶.

60. Otrkārt, saskaņā ar Direktīvas 2000/31 2. panta h) punkta ii) apakšpunktu koordinētā joma neaptver valsts noteikumus, kuri skar prasības, kas piemērojamas pašām precēm, kā arī nosacījumus, ar kādiem Internetā pārdotas prece var tikt piegādāta dalībvalsts teritorijā. Šīs direktīvas 21. apsvērumā ir precizēts, ka koordinētā joma “neattiecas uz dalībvalstu juridiskajām prasībām attiecībā uz precēm, tādām kā drošības standarti, marķēšanas pienākumi vai atbildība par precēm, vai dalībvalstu prasībām attiecībā uz preču piegādi vai transportēšanu, tostarp medicīnas produktu izplatīšanu”. Galamērķa dalībvalsts šādas prasības tātad var noteikt saskaņā ar Direktīvas 2001/83 85.c panta 2. punktu, un nav jāpievēršas jautājumam par saikni starp šo direktīvu un Direktīvas 2000/31 3. pantu. Aizliegums, kas *Doctipharma* noteikts, pamatojoties uz pamatlietā aplūkoto valsts tiesību normu interpretāciju, šķiet, neizriet no šādām prasībām.

61. Turpretī, ciktāl šo valsts tiesību normu interpretācija, raugoties no *Doctipharma* viedokļa, nozīmē aizliegumu informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzējam veikt konkrētu darbību un, raugoties no farmaceitu viedokļa, noteiktas rīcības aizliegumu attiecībā uz zāļu pārdošanu tiešsaistē, minētās valsts tiesību normas attiecas uz piekļuvi informācijas sabiedrības pakalpojuma darbībai un šādas darbības veikšanai. Tātad pamatlietā aplūkotās valsts tiesību normas paredz prasības, uz kurām attiecas koordinētā joma.

62. Šajā ziņā spriedumā A (Zāļu reklamēšana un tirdzniecība tiešsaistē)²⁷, šķiet, tiek apstiprināts, ka dažas prasības, uz kurām attiecas Direktīvas 2000/31 koordinētā joma, var būt arī nosacījumi Direktīvas 2001/83 85.c panta 2. punkta izpratnē. Proti, saskaņā ar šī sprieduma 68. punktu konkrētais aizliegums aptiekām daudzveidīgā un plašā reklāmas kampaņā uzrunāt savus klientus par saviem tiešsaistes tirdzniecības pakalpojumiem ir “sabiedrības veselības aizsardzības mērķis, kas minēts Direktīvas 2000/31 3. panta 4. punkta a) apakšpunktā un arī Direktīvas 2001/83 85.c panta 2. punktā”.

63. Pilnības labad, neesmu pilnībā pārliecināts, ka spriedums A (Zāļu reklamēšana un tirdzniecība tiešsaistē)²⁸ noteikti nenosaka, ka nosacījumam, uz kuru attiecas koordinētā joma, ir jābūt atbilstošam Direktīvas 2000/31 3. panta 4. punktam un Direktīvas 2001/83 85.c panta 2. punktam. Proti, kā jau esmu konstatējis citās situācijās, šī pirmā norma neaptver vispārējus un abstraktus pasākumus, lai gan neizslēdzu, ka uz šādiem pasākumiem varētu attiekties šī otrā norma²⁹. Tieši šī iemesla dēļ nav acīmredzami, ka šajā spriedumā ir noteikts vispārējs princips, kas ir piemērojams visos gadījumos attiecībā uz abu šo tiesību normu savstarpējo saistību³⁰.

²⁶ Skat. Direktīvas 2000/31 2. panta h) punkta i) apakšpunktu.

²⁷ Spriedums, 2020. gada 1. oktobris (C-649/18, EU:C:2020:764).

²⁸ Spriedums, 2020. gada 1. oktobris (C-649/18, EU:C:2020:764).

²⁹ Skat. manus secinājumus lietās *Airbnb Ireland* (C-390/18, EU:C:2019:336, 123.–125. punkts), *LEA* (C-10/22, EU:C:2023:437, 51. punkts) un *Google u.c.* (C-376/22, EU:C:2023:467, 73. punkts).

³⁰ Proti, pirmkārt, šī sprieduma rezolutīvajā daļā ir vispārēja atsauce uz Direktīvu 2000/31, neminot Direktīvu 2001/83 un tās 85.c panta 2. punktu. Otrkārt, no *Cour d'appel de Paris* (Parīzes apelācijas tiesa) 2021. gada 17. septembra sprieduma, kas ir pasludināts pēc 2020. gada 1. oktobra sprieduma, A (Zāļu reklāma un tirdzniecība tiešsaistē) (C-649/18, EU:C:2020:764), 27. punkta izriet, ka *Cour d'appel de Paris* (Parīzes apelācijas tiesa), šķiet, šo pēdējo minēto spriedumu ir lasījusi tādejādi, ka Direktīvas 2001/83 85.c panta 2. punkts attiecas uz prasībām reklāmai tiešsaistē un prevalē pār Direktīvas 2000/31 3. panta 4. punktu, ciktāl tajā ir paredzēti nosacījumi, ar kādiem dalībvalsts var atkāpties no tās 3. panta 1. un 2. punktā noteiktā principa.

64. Tomēr un katrā ziņā, galamērķa dalībvalstij ir jāievēro izcelsmes dalībvalsts tiesiskais regulējums attiecībā uz personām, kurām ir atļauts zāles pārdot tiešsaistē, un tā nevar atsaukties uz Direktīvas 2001/83 85.c panta 2. punktu. Kā izriet no šo secinājumu 48. punkta, saskaņā ar šo pēdējo minēto tiesību normu noteiktie nosacījumi neatbild uz jautājumu par to, “kurš” var pārdot zāles tiešsaistē. Tādā situācijā var piemērot tikai Direktīvas 2000/31 3. panta 4. punktu. Kā esmu norādījis šo secinājumu 50. punktā, starp abām šīm direktīvām pastāv zināmas paralēles attiecībā uz to, kā tajās tiek uztverti informācijas sabiedrības pakalpojumi un tiem piemērojamie nosacījumi.

65. Ņemot vērā iepriekš minēto, palieku pie nostājas, kuru izvirzīju šo secinājumu 54. punktā. Tādējādi uz otro prejudiciālo jautājumu jāatbild, ka Direktīvas 2001/83 85.c panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šī norma attiecas uz pakalpojuma, kāds ir aprakstīts pirmajā prejudiciālajā jautājumā, sniedzējam noteiktu aizliegumu, kurš izriet no tādu valsts tiesību normu interpretācijas, kurās personām, kas saņēmušas atļauju vai ir tiesīgas tālpārdošanā iedzīvotājiem piegādāt bezrecepšu zāles, ir aizliegts izmantot šo pakalpojumu. Šajā lietā iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai visi šie elementi ir konstatējami saistībā ar pamatlietā aplūkotojām valsts tiesību normām.

C. Par trešo, ceturto, piekto un sesto prejudiciālo jautājumu

1. Ievada piezīmes

66. Ar trešo, ceturto, piekto un sesto jautājumu, kuri ir jāvērtē kopā, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2001/83 85.c panta 2. punkts nepieļauj tāda pakalpojuma, kāds aprakstīts pirmajā prejudiciālajā jautājumā, aizliegumu, kurš izriet no tādu valsts tiesību normu interpretācijas, kādas aprakstītas otrajā prejudiciālajā jautājumā.

67. Proti, šie jautājumi ir uzdoti gadījumā, ja *Doctipharma* sniegtais pakalpojums tiktu atzīts par informācijas sabiedrības pakalpojumu Direktīvas 2001/83 izpratnē (pirmais prejudiciālais jautājums). Ņemot vērā to, kā interpretēju otro prejudiciālo jautājumu, valsts tiesību normas, no kurām izriet šī pakalpojuma aizliegums, būtu atzīstamas par valsts tiesību normām, kurās ir noteikti nosacījumi attiecībā uz tālpārdošanā iedzīvotājiem piedāvātu zāļu mazumtirdzniecību, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumu, Direktīvas 2001/83 85.c panta 2. punkta izpratnē.

68. No Direktīvas 2001/83 85.c panta 1. punkta izriet, ka atšķirībā no recepšu zāļu pārdošanas tiešsaistē, dalībvalstij nav atļauts pilnībā aizliegt bezrecepšu zāļu piedāvājumu, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumus, kurus sniedz pakalpojumu sniedzējs, kas ir reģistrēts šajā dalībvalstī, ja ir izpildīti šajā normā noteiktie nosacījumi³¹. Šajā kontekstā galamērķa dalībvalstij atbilstoši šīs direktīvas 85.c panta 2. punktam ir atļauts noteikt “nosacījumus zāļu piegādei mazumtirdzniecībā [šīs dalībvalsts] teritorijā, lai tās pārdotu iedzīvotājiem tālpārdošanā, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumus”. Šādi nosacījumi ir jāpamato ar sabiedrības veselības aizsardzību.

³¹ Šajā nozīmē skat. ģenerālvokāta H. Saugmandsgora Ēes [*H. Saugmandsgaard Øe*] secinājumus lietā A (Zāļu reklamēšana un tirdzniecība tiešsaistē) (C-649/18, EU:C:2020:134, 25. punkts).

69. Kā konstatē Komisija, iesniedzējtiesa norāda valsts tiesību normas, kuru interpretācijas rezultātā ir aizliegta konkrēta darbība, neprecizējot saikni starp aizliegumu, kas izriet no šīs interpretācijas, un sabiedrības veselības aizsardzības mērķi, kas ir minēti Direktīvas 2001/83 85.c panta 2. punktā. Lai gan lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz jautājumu par to, vai šis aizliegums ir pamatots ar sabiedrības veselības aizsardzības mērķi, šajos secinājumos tāpat ir jāaprobežojas ar to, ka tiek piedāvātas vispārējas norādes, kas iesniedzējtiesai ļauj sniegt atbildi uz šo jautājumu.

2. *Norādes attiecībā uz sabiedrības veselības aizsardzības mērķi*

70. Direktīvas 2001/83 85.c panta 2. punktā ir tikai norādīts, ka saskaņā ar šo normu noteiktiem nosacījumiem ir jābūt pamatotiem ar sabiedrības veselības aizsardzību.

71. Šajā ziņā Direktīvas 2011/62 24. apsvērumā ir precizēts šīs tiesību normas normatīvais saturs, norādot, ka saskaņā ar to noteiktiem nosacījumiem “nevajadzētu lieki ierobežot iekšējā tirgus darbību”. Ņemot vērā šajā precizējumā izmantoto tradicionālo Savienības tiesību terminoloģiju, uzskatu, ka tā atspoguļo Savienības likumdevēja vēlmi galamērķa dalībvalsts pilnvaru īstenošanai paredzēt klasisko pārbaudi nolūkā konstatēt, vai dalībvalsts noteiktie nosacījumi ir piemēroti, lai garantētu sabiedrības veselības aizsardzības mērķa sasniegšanu, un vai šie nosacījumi nepārsniedz to, kas ir nepieciešams šā mērķa sasniegšanai.

72. Turklāt, kā esmu parādījis šo secinājumu 62.–64. punktā, atbilstoši Direktīvas 2001/83 85.c panta 2. punktam noteiktie nosacījumi var tikt piemēroti arī pārrobežu dimensijas kontekstā attiecībā uz informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzējiem, kuri reģistrēti citās dalībvalstīs, nevis tajā dalībvalstī, no kuras izriet saskaņā ar šo tiesību normu noteiktais nosacījums. Uz galamērķa dalībvalsts pilnvaru īstenošanu tāpat būtu jāattiecinā nosacījumi, kas ir līdzīgi tiem, kuru ievērošanai ir pakļauti visi LESD pantos garantēto pamatbrīvību ierobežojumi.

73. Tādējādi ierosinu atbildēt uz trešo, ceturto, piekto un sesto prejudiciālo jautājumu, ka Direktīvas 2001/83 85.c panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tāda pakalpojuma, kāds aprakstīts pirmajā prejudiciālajā jautājumā, aizliegumu, kurš izriet no tādu tiesību normu, kādas aprakstītas otrajā prejudiciālajā jautājumā, interpretācijas, ja vien nav pierādīts, ka šis aizliegums ir gan piemērots, gan nepieciešams sabiedrības veselības aizsardzībai, kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

74. Lai vēl sniegtu norādes iesniedzējtiesai, izteikšu dažas papildu piezīmes attiecībā uz šai tiesai veicamo pārbaudi.

75. Pirmām kārtām, vispirms, ņemot vērā uzticības attiecības, kādām jāvalda starp veselības jomas profesionāli, piemēram, farmaceitu, un viņa klientiem, reglamentētas profesijas cieņas aizsardzība var būt primārs vispārējo interešu apsvēruma, attiecībā uz sabiedrības veselības aizsardzības jomu, kas var pamatot pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumu³². Tas pats attiecas arī uz zāļu mazumtirdzniecības drošību un kvalitāti³³. Turklāt, ņemot vērā to, ka Direktīvas 2011/62 mērķis būtībā ir novērst viltotu zāļu nokļūšanu piegādes ķēdēs, man jānorāda, ka nepieciešamība nodrošināt iedzīvotājiem drošu un kvalitatīvu zāļu piegādi ir personas dzīvības

³² Skat. spriedumu, 2020. gada 1. oktobris, A (Zāļu reklāma un tirdzniecība tiešsaistē) (C-649/18, EU:C:2020:764, 66. punkts).

³³ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2009. gada 19. maijs, *Apothekerkammer des Saarlandes* u.c. (C-171/07 un C-172/07, EU:C:2009:316, 39. punkts).

un veselības aizsardzības mērķis³⁴. Visbeidzot, manuprāt, ar sabiedrības veselības aizsardzības mērķi ir saistīta bezrecepšu zāļu nesaprātīgās un pārmērīgas lietošanas novēršana, kas atbilst galvenajam sabiedrības veselības aizsardzības mērķim³⁵.

76. Otrām kārtām, attiecībā uz valsts līmeņa pasākuma piemērotību izvirzītā mērķa sasniegšanai, jāatgādina, ka gadījumos, kad ir neskaidrības par sabiedrības veselības aizsardzības apdraudējuma esamību vai tā nopietnību, dalībvalstij ir jāvar veikt aizsardzības pasākumus, negaidot, kad šo risku pastāvēšana tiek pilnībā pierādīta. Turklāt dalībvalsts var veikt pasākumus, kas pēc iespējas vairāk samazina risku sabiedrības veselībai³⁶.

77. Trešām kārtām, izvērtējot samērīguma principa ievērošanu sabiedrības veselības aizsardzības jomā, jāņem vērā, ka cilvēku veselība un dzīvība ir pirmajā vietā starp LESD aizsargātajām vērtībām un interesēm, un ka dalībvalstis pašas var izlemt, kādā līmenī tās vēlas nodrošināt sabiedrības veselības aizsardzību, kā arī veidu, kādā šis līmenis ir jāsasniedz³⁷.

78. Pilnīguma labad jāuzsver, ka Komisija savos rakstveida apsvērumos norāda, ka no pamatlietā aplūkoto valsts tiesību normu interpretācijas izrietošais aizliegums arī būtu jāpārbauda Direktīvas 2006/123/EK³⁸ 15. panta 1.–3. punkta gaismā.

79. Šajā ziņā Komisija atgādina, ka saskaņā ar šīs direktīvas 3. panta 1. punktu, “ja [tās] noteikumi ir pretrunā ar kādiem noteikumiem citā Kopienas tiesību aktā, ar kuru regulē īpašus aspektus piekļuvei kādai pakalpojumu darbībai vai tās veikšanai konkrētās nozarēs vai konkrētās profesijās, šā cita Kopienas tiesību akta noteikumi prevalē, un tos piemēro attiecīgajās nozarēs vai profesijās”. Šajā lietā, tā kā, šķiet, nav neatbilstības starp attiecīgajām Direktīvas 2006/123 un Direktīvas 2001/83 normām, nebūtu arī pamata piemērot tikai šīs pēdējās minētās normas.

80. Direktīvas 2006/123 15. panta 1. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis nodrošina tostarp, ka šī panta 2. punkta d) apakšpunktā minētās prasības, proti, prasības, kas konkrētiem pakalpojuma sniedzējiem paredz piekļuvei attiecīgajai pakalpojumu darbībai sakarā ar darbības īpašo veidu, atbilst minētā panta 3. punktā paredzētajiem nediskriminācijas, nepieciešamības un samērīguma nosacījumiem.

81. Būtībā šie nosacījumi atbilst tiem nosacījumiem, kurus pārbaudīju, analizējot trešo, ceturto, piekto un sesto prejudiciālo jautājumu. Turklāt nekas neliecina, ka aizliegums, kas izriet no valsts tiesību normu interpretācijas, pats par sevi būtu diskriminējošs. Ja spriedumu A (Zāļu reklāma un tirdzniecība tiešsaistē)³⁹ uztver burtiski, apstākļi, ka šis aizliegums, ievērojot Direktīvas 2000/31 3. panta 4. punktā paredzēto atkāpes noteikumu, nebūtu piemērojams citās dalībvalstīs reģistrētiem pakalpojumu sniedzējiem, no Savienības tiesību nemaina šī aizlieguma, kā tas ir noteikts valsts līmenī, nediskriminējošo raksturu.

³⁴ Skat. spriedumu, 2019. gada 18. septembris, *VIPA* (C-222/18, EU:C:2019:751, 68. punkts).

³⁵ Pēc analogijas skat. spriedumu, 2022. gada 22. decembris, *EUROAPTIEKA* (C-530/20, EU:C:2022:1014, 39., 43. un 44. punkts). Šajā nozīmē skat. arī spriedumu, 2010. gada 2. decembris, *Ker-Optika* (C-108/09, EU:C:2010:725, 58. un 59. punkts).

³⁶ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 18. septembris, *VIPA* (C-222/18, EU:C:2019:751, 72. punkts).

³⁷ Skat. spriedumu, 2013. gada 5. decembris, *Venturini* u.c. (no C-159/12 līdz C-161/12, EU:C:2013:791, 59. punkts).

³⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2006. gada 12. decembris) par pakalpojumiem iekšējā tirgū (OV 2006, L 376, 36. lpp.).

³⁹ Spriedums, 2020. gada 1. oktobris (C-649/18, EU:C:2020:764).

82. Tomēr iesniedzējtiesa neuzdod jautājumu par Direktīvu 2006/123, un tikai Komisija ir paudusi viedokli par šīs direktīvas iespējamo piemērošanu pamatlietā. Turklāt, kā esmu norādījis, iesniedzējtiesa nesniedz detalizētu informāciju par *Doctipharma* sniegtā pakalpojuma raksturojumu un mērķiem, kas ir sasniedzami ar šim pakalpojumam noteikto aizliegumu. Šādos apstākļos ierosinu Tiesai vērst iesniedzējtiesas uzmanību uz šo direktīvu, tomēr to neinterpretējot.

VI. Secinājumi

83. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu Tiesai uz *Cour d'appel de Paris* (Parīzes apelācijas tiesa, Francija) uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 98/34/EK (1998. gada 22. jūnijs), ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu jomā, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 98/48/EK (1998. gada 20. jūlijs), 1. panta 2. punkts

ir jāinterpretē tādējādi, ka

“informācijas sabiedrības pakalpojums” ir tīmekļvietnē piedāvāts pakalpojumu sniedzēja pakalpojums, kas ietver farmaceitu un klientu sasaisti, lai aptieku, kuras šajā tīmekļvietnē ir pierakstījušās par noteiktu maksu, vietnēs pārdotu bezrecepšu zāles, šim pakalpojumu sniedzējam, farmaceitam un klientam pārdošanas līguma slēgšanas laikā kontaktējoties tikai ar elektronisko iekārtu palīdzību. Šajā lietā iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai faktiski visi šie elementi ir konstatējami pamatlietā aplūkotā pakalpojuma gadījumā.

- 2) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/83/EK (2001. gada 6. novembris) par Kopienas kodeksu, kas attiecas uz cilvēkiem paredzētām zālēm, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/62/ES (2011. gada 8. jūnijs), 85.c panta 2. punkts

ir jāinterpretē tādējādi, ka

ši norma attiecas uz pakalpojuma, kāds ir aprakstīts pirmajā prejudiciālajā jautājumā, sniedzējam noteiktu aizliegumu, kurš izriet no tādu valsts tiesību normu interpretācijas, kurās personām, kas saņēmušas atļauju vai ir tiesīgas tālpārdošanā iedzīvotājiem piegādāt bezrecepšu zāles, ir aizliegts izmantot šo pakalpojumu. Šajā lietā iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai visi šie elementi ir konstatējami saistībā ar pamatlietā aplūkotajām valsts tiesību normām.

- 3) Direktīvas 2001/83 85.c panta 2. punkts

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tas nepieļauj tāda pakalpojuma, kāds aprakstīts pirmajā prejudiciālajā jautājumā, aizliegumu, kurš izriet no tādu tiesību normu, kādas aprakstītas otrajā prejudiciālajā jautājumā, interpretācijas, ja vien nav pierādīts, ka šis aizliegums ir gan piemērots, gan nepieciešams sabiedrības veselības aizsardzībai, kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.